

Sygn. akt IV R C 956/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Sobiech

Protokolant: Anna Szyk-Palczykowska

po rozpoznaniu w dniu 09 września 2016 roku w Gdańsku na rozprawie

sprawy

z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Spółka Akcyjna w G.

przeciwko P. R. oraz B. R.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

1. ustanawia rozdzielność majątkową w związku małżeńskim zawartym w dniu 22 kwietnia 1989 roku w T. przez pozwaną B. R. (nazwisko rodowe W.) oraz pozwanego P. R. (akt małżeństwa nr 341/1989 USC w T.) –od dnia 19 sierpnia 2013 roku,
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
3. nakazuje pobrać od pozwanych B. R. oraz P. R. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych,
4. zasądza od pozwanych B. R. oraz P. R. solidarnie na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) Spółka Akcyjna w G. kwotę 577 zł. (pięćset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV RC 956/13

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. wniósł o ustanowienie z dniem 09 sierpnia 2013 roku rozdzielności majątkowej pomiędzy pozwanym P. R. a pozwaną B. R. z domu W., pozostającymi w związku małżeńskim zawartym przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T. w dniu 22.04.1989 roku. Wniósł także o ustanowienie kuratora dla pozwanego P. R., albowiem nie jest znane jego miejsce pobytu. Wniósł także o udzielenie zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania składników majątku opisanych we wniosku oraz zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez Komorników Sądowych w innych sprawach z wniosku innych wierzycieli.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany P. R., dawniej prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w ramach działalności gospodarczej współpracował z powodem. Z uwagi na fakt, iż pozwany za zakupione towary nie uiścił należności w terminie ich płatności, powód wytoczył przeciwko pozwanemu dwa powództwa o zapłatę, które zakończyły się wydaniem przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku prawomocnych nakazów zapłaty. Nakazem zapłaty z dnia 16.03.2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V GNc 913/10, zasądził od pozwanego na rzecz powoda należność główną w kwocie 21.946,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wskazanych w tytule wykonawczym, koszty sądowe w kwocie 274,50 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł. Nakazem zapłaty z dnia 12.08.2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku

w sprawie o sygn. akt V GNc 3060/10, zasądził od pozwanego na rzecz powoda należność główną w kwocie 694,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wskazanych w tytule wykonawczym, koszty sądowe w kwocie 30 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł oraz koszty opłaty skarbowej za pełnomocnictwo w kwocie 17 zł. Następnie powód wszczął przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne. Postępowanie to prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku J. S. pod sygn. akt VII KM 2432/10. W toku postępowania egzekucyjnego, Komornik Sądowy poinformował powoda, że pozwanym, na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...). Ponadto, Komornik Sądowy wskazał, że pozwani, na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, są użytkownikami wieczystymi gruntu i pawilonu handlowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonych w B. przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze kw (...) oraz udziału 1/9 w prawie użytkowania wieczystego gruntu położonego w B. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o nr kw (...). W toku drugiego postępowania egzekucyjnego także nie udało się zaspokoić należności powoda wynikających z tytułów wykonawczych. Postanowieniem z dnia 15.05.2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku J. S. umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Powód wskazał, że zaspokojenie wierzytelności powoda jest możliwe, ale wyłącznie po ustanowieniu rozdzielności majątkowej pomiędzy pozwanymi będącymi użytkownikami wieczystymi i posiadaczami spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego na prawach wspólności ustawowej nieruchomości i dokonaniu podziału ich majątku wspólnego.

W piśmie z dnia 30 marca 2016 roku pozwana B. R. wniosła o odstąpienie od rozpoznawania niniejszej sprawy. W ocenie pozwanej rozpoznawanie sprawy jest niesłuszne, gdyż pozwana nie jest odpowiedzialna za decyzje swojego męża, podjęte w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Wskazała, że nigdy nie miała żadnego wpływu na podejmowane decyzje. Pozwana wskazała, że nie zgadza się, iż wniosek jest konieczny do zaspokojenia długu wobec powoda.

Sąd postanowieniem z dnia 1 października 2013 roku oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

Przewodniczący po przeprowadzeniu postępowania w przedmiocie ustalenia miejsca pobytu pozwanego P. R., zarządzeniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku ustanowił kuratora dla pozwanego P. R. (ostatnio zamieszkałego w G. ul. (...)), którego miejsce pobytu nie jest znane - w osobie D. M., pracownika IV Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku.

(dowód: zarządzenie k. 157)

Kurator dla pozwanego nieznanego z miejsca pobytu z ostrożności procesowej wniósł o oddalenie powództwa.

(dowód: informacja od kuratora k. 204)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany, P. R., pozostaje w związku małżeńskim z pozwaną B. R. (z domu W.) zawartym przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T. w dniu 22.04.1989 roku. Między pozwanymi panuje ustrój ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 16)

Pozwany P. R., dawniej prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w ramach działalności gospodarczej współpracował z powodem - Przedsiębiorstwem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.. Z uwagi na fakt, iż pozwany za zakupione towary nie uiszczył należności w terminie ich płatności, powód wytoczył przeciwko pozwanemu dwa powództwa o zapłatę, które zakończyły się wydaniem przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku prawomocnych

nakazów zapłaty. Nakazem zapłaty z dnia 16.03.2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V GNc 913/10, zasądził od pozwanego na rzecz powoda należność główną w kwocie 21.946,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wskazanych w tytule wykonawczym, koszty sądowe w kwocie 274,50 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł. Nakazem zapłaty z dnia 12.08.2010 roku Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V GNc 3060/10, zasądził od pozwanego na rzecz powoda należność główną w kwocie 694,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wskazanych w tytule wykonawczym, koszty sądowe w kwocie 30 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł oraz koszty opłaty skarbowej za pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

(dowód: KRS powoda k. 11-15, nakazy zapłaty k. 20-21, 22)

Następnie powód wszczął przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne. Postępowanie to prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku J. S. pod sygn. akt VII KM 2432/10. W toku postępowania egzekucyjnego, Komornik Sądowy poinformował powoda, że pozwanym, na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...). Ponadto, Komornik Sądowy wskazał, że pozwani, na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, są użytkownikami wieczystymi gruntu i pawilonu handlowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonych w B. przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze kw (...) oraz udziału 1/9 w prawie użytkowania wieczystego gruntu położonego w B. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o nr kw (...).

Postanowieniem z dnia 16.12.2010 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku J. S. przekazał sprawę do dalszego prowadzenia Naczelnikowi Pierwszego Urzędu Skarbowego w G.. Postanowieniem z dnia 25.01.2012 roku, Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w G., wobec braku majątku pozwanego, umorzył postępowanie egzekucyjne.

(dowód: pisma komornika k. 19,29-36, wniosek egzekucyjny k. 23-28, postanowienie o umorzeniu postępowania k. 37, odpisy ksiąg wieczystych k. 48-54,58-64, 65-69)

Wierzyciel ponownie złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w dniu 9 maja 2012 roku. W toku drugiego postępowania egzekucyjnego także nie udało się zaspokoić należności powoda wynikających z tytułów wykonawczych. Postanowieniem z dnia 15.05.2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku J. S. umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

(dowód: wniosek egzekucyjny k. 38-41, pisma komornika k. 42-47,55, postanowienie o umorzeniu egzekucji k. 56)

Sąd zważył co następuje:

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na złożonych przez strony do akt dokumentach. Wiarygodność dokumentów nie była w toku procesu przez strony kwestionowana, nie budziła też wątpliwości Sądu. Jeśli chodzi o dowód z przesłuchania pozwanej B. R. to z uwagi na jej nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie Sąd uznał za konieczne pominięcie dowodu z jej przesłuchania. W istocie stan ustalony na podstawie dokumentów nie budził wątpliwości pozwolił na poczynienie ustaleń dotyczących zarówno istnienia wierzytelności po stronie powoda, wynikającej z orzeczenia Sądu, jak i przebiegu postępowania egzekucyjnego oraz niezaspokojenia wierzyciela.

Jak widać powyżej stan faktyczny w niniejszej sprawie był w całości bezsporny. Istotna dla rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej była ocena spełnienia przesłanek do ustanowienia na wniosek wierzyciela rozdzielności majątkowej na podstawie art. 52§1a k.r.o.

Poza ustrojem ustawowym oraz ustrojami majątkowymi umownymi został wyróżniony także przymusowy ustrój majątkowy. Z samej nazwy wynika, że ustrój ten powstaje niezależnie od woli małżonków oraz w wyniku innego

zdarzenia niż zawarcie małżeństwa. Przymusowy ustrój powstaje jako skutek orzeczenia zapadłego w wyniku uwzględnienia przez sąd żądania jednego z małżonków (art. 52 § 1) lub uwzględnienia żądania wierzyciela jednego z małżonków (art. 52 § 1a). Ponadto ustrój przymusowy powstaje z mocy prawa jako następstwo innego zdarzenia: ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków lub ogłoszenia jego upadłości (art. 53 § 1); orzeczenia separacji małżonków (art. 54 § 1).

Legitymowanym na podstawie art. 52 § 1a k.r.o. do żądania ustanowienia rozdzielności majątkowej jest wierzyciel jednego z małżonków. Z ustawy wynika, że przesłanki takiego żądania to: 1) osoba występująca z żądaniem jest wierzycielem jednego z małżonków; 2) dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko małżonkowi; 3) uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego. Poza wskazanymi w ustawie żadne inne okoliczności, także ważne powody, nie pozwalają wierzycielowi na wystąpienie z żądaniem ustanowienia rozdzielności majątkowej. Ustawowe przesłanki wskazują, że żądanie ustanowienia rozdzielności majątkowej wierzyciel może zgłosić tylko, gdy małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej ustawowej lub umownej.

Do wykazania, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego, wystarczy uprawdopodobnienie tej okoliczności. Wierzyciel nie ma obowiązku przestrzegania rygorów proceduralnych dotyczących postępowania dowodowego. W ustawie nie zawarto także wymagania, aby wskazane prawdopodobieństwo wystąpiło w wysokim stopniu. Dla uprawdopodobnienia, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego, nie jest konieczne skierowanie egzekucji do majątku osobistego dłużnika oraz przedmiotów majątkowych wymienionych w art. 41 § 2 (tak M. Sychowicz, w: Kodeks rodzinny..., uwaga nb 29 do art. 52). Bezskuteczność egzekucji nie stanowi przesłanki żądania wierzyciela. Sąd może oznaczyć datę powstania rozdzielności majątkowej co do zasady pomiędzy dniem wytoczenia powództwa a dniem wydania wyroku (tak M. Sychowicz, w: Kodeks rodzinny..., uwaga nb 32 do art. 52).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że wierzyciel wykazał przesłanki ustanowienia przez Sąd rozdzielności majątkowej z dniem złożenia pozwu.

Prowadzone z wniosku wierzyciela postępowanie egzekucyjne z wielu składników majątku pozwanego P. R. nie przyniosło, co bezsporne w niniejszej sprawie zaspokojenia. Nie budzi również sporu, że jedynym wartościowym składnikiem majątku pozwanego stanowią prawa majątkowe:

- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...).
- prawo użytkowania wieczystego gruntu i pawilonu handlowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonych w B. przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o numerze kw (...) oraz
- udział 1/9 w prawie użytkowania wieczystego gruntu położonego w B. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą o nr kw (...).

W ocenie Sądu powód wykazał, że przysługuje mu wierzytelność względem jednego z małżonków - P. R., która wynika z wydanych nakazów zapłaty w postępowaniach pod sygnaturami V GNc 913/10, oraz V GNc 3060/10. Powód uprawdopodobnił również, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego. Wynika to chociażby z bezskuteczności egzekucji prowadzonych z innych składników majątku. Nie można podzielić poglądu pozwanej, że rozpoznawanie sprawy jest niesłuszne, gdyż pozwana nie jest odpowiedzialna za decyzje swojego męża, podjęte w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Pozwana wskazała również, że nigdy nie miała żadnego wpływu na podejmowane decyzje. Pozwana wskazała, że nie zgadza się, że wniosek jest konieczny do zaspokojenia długu wobec powoda. Stanowisko pozwanej w ocenie Sądu nie niweczy uprawnienia wierzyciela do żądania ustanowienia rozdzielności majątkowej. W toku niniejszego postępowania Sąd nie może badać innych okoliczności, zresztą nieudowodnionych przez pozwaną, poza tymi przesłankami, o których mowa w art. 52§1a k.r.o.

Uwzględniając częściowo żądanie powoda i mając na względzie treść art. 52§1a k.r.o. Sąd oznaczył w orzeczeniu, że ustanawia rozdzielność majątkową z dniem wniesienia pozwu tj. z dniem 19 sierpnia 2013 roku, o czym orzeczono jak w punkcie 1 wyroku na podstawie powyższego przepisu.

Z uwagi na fakt, że powód wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami z dniem 9 sierpnia 2013 roku, a brak jest w aktach sprawy dowodu złożenia pozwu właśnie w tym dniu, koniecznym było oddalenie powództwa w pozostałej części, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 52§1a k.r.o. a contrario.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych w postaci kosztów ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu P. R..

Zgodnie z art. 100 zd. 2 k.p.c. Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Zważyć należy, że powód uległ tylko w nieznaczonej części swojego żądania. Powództwo zostało bowiem uwzględnione co do zasady, ale od dnia 19 sierpnia 2013 roku, a nie jak domagał się tego powód od dnia 9 sierpnia 2013 roku. Mając powyższe na uwadze o kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c w zw. z art. 27 pkt. 6 u.k.s.c. w zw. z § 7 ust. 1 pkt. 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348). Na zasądzoną od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 577 zł składa się opłata w wysokości 200 zł, 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.